

NAŠA

CENA 10 DIN
LETNA NAROCNINA 250.-
DIN - TEKOCI RACUN
PRI KOMUNALNI BANKI
V LJUBLJANI ŠT. 60-KB-
5-2-367 S POSEBNO OZ-
NAKO: ZA NAŠO SKUP-
NOST.

SKUPNOST

Dragoslav Mutapović:

Nekaj aktualnih nalog kmetijstva

V zadnjih treh, štirih letih dajemo pomembna sredstva za pospeševanje kmetijstva. Dokaj so se povečali investicijski skladi za kmetijstvo, ustanovljeni so bili skladi za pospeševanje kmetijstva, dana je možnost svobodne uporabe amortizacijskih skladov, domača proizvodnja sredstev za kmetijstvo je zelo porastla, povečal pa se je tudi uvoz teh sredstev. Razen tega pa družbeni plan in sistem vsako leto določa razne olajšave za hitrejši razvoj kmetijskih zadrug in drugih kmetijskih organizacij, ustanov in služb itd. Pa vendar, kljub vsemu temu ne gre razvoj kmetijske proizvodnje in sprememb družbenih odnosov na vasi tako hitro, kakor bi bilo želeli. Razvoj na tem sektorju je dosti počasnejši, kakor pa na drugih področjih.

Res je, da so v kmetijstvu objektivne težave. Na letošnjo kmetijsko proizvodnjo je negativno vplival prehod iz sušnega v deževno obdobje z zelo neugodno lansko zimo. Znane so posledice mraza, ki je povzročil v posameznih krajih veliko škodo, zlasti v večletnih nasadih, vinogradih in sadovnjakih. Letošnje sadne letine razen jabolk takorekoč sploh ni. Mraz je zelo škodoval tudi ozimnim posevkom, saj so morali nad 100.000 hektarov znova preorati in posejati s spomladanskimi kulturami. Razen mraza so tudi poplave napravile našemu gospodarstvu veliko škode, ki jo cenijo na nad 10 milijard dinarjev. K temu je treba dodati še to, da je nad 160.000 hektarov ostalo neposejanih, tako da znaša vsa vrednost izgubljene žetve nad 10 milijard dinarjev. Te objektivne težave vplivajo tudi na slabo oskrbljenost našega trga, na obseg hrane itd.

Bilo pa bi napačno, če bi vse, kar se danes dogaja v kmetijstvu, tolmačili samo z objektivnimi težavami. V samem kmetijstvu je vrsta slabosti, ki jih je treba upoštevati in si prizadevati, da jih čimprej odstranimo.

Pridelovanje semena

Med najbolj aktualne današnje probleme, od katerih je v dobrem delu odvisno pospeševanje kmetijstva, spada razvoj kmetijske službe. Dejstvo, da smo v zadnjih dveh setvah prodajali kmetovalcem nekaljivo ali slabo kaljivo seme, dalje da je bilo v prometu seme, ki ne ustreza predpisanim uzancam, dokazuje, da semenska služba in pridelovanje semena nista v redu in da je treba storiti nujne ukrepe. Če smo si na jasnem, da dobro seme veča pridelek in vpliva na izboljšanje kakovosti in povečanje donosa, kar naši strokovnjaki trdijo, tedaj je treba storiti tudi ustrezajoče gospodarske in organizacijske ukrepe, da bi čimprej zagotovili zamenjavo semena kmetovalcev. V zadnjih dveh letih so sredstva v skladih za pospeševanje kmetijstva tako visoka, da dajejo široke možnosti za rešitev problema pridelovanja dobrega semena. Zveza kmetijsko-gozdarskih zbornic je prevzela pridelovanje semenskega žita in semena industrijskih kultur, ki ga bodo financirali iz zveznega sklada za pospeševanja kmetijstva. Pri pridelo-

vanju semenskega žita se je pojavila vrsta slabosti. Po eni strani so začeli špekulirati, po drugi strani pa so zato, ker so organizacije, ki so se ukvarjale s proizvodnjo in s prometom s semenom bile slabo opremljene, propadle znatne količine semena. Do takih napak in izgub semena ne bi prišlo, ako bi že od vsega začetka dobro postavili naloge zavoda za selekcijo in pridelovanje elitnega semena in če bi za pridelovanje semena izbrali tiste organizacije, ki imajo za to največ pogojev. S tem pa ne mislimo reči, da ni bilo pri pridelovanju semena tudi uspehov. Narobe, bili so. Toda če se ne bomo učili na izkušnjah iz dosedanjega dela in pravočasno odpravili pomanjkljivosti, se nam kaj lahko zgodi, da bodo kmetovalci izgubili zaupanje v to važno službo. Potem pa bo nastal problem, kdo bo jemal in uporabljal dobro seme.

Zato smo zahtevali, naj bo prav sedaj posvetovanje, o teh vprašanjih, da bi jih spoznali in pravočasno rešili.

Kako je zamišljena organizacija pridelovanja in promet s semenom?

Zveza se bo obvezala, da bo v zveznem skladu za pospeševanje kmetijstva zagotovila sredstva za pridelovanje elitnega semena, tako žita kakor tudi industrijskih rastlin, originala in prve

Traktor znamke »Ferguson« erje na prostranem polju Posavine

IZ VSEBINE

J. Garvan:	Trgovina in problem zalog
* * *	Uvoz blaga za široko potrošnje
M. Mišosavljević:	Mehanizacija obrtniških uslug
* * *	Proizvodnja na kmetijskem posestvu v Vukovarju
Z. Mičić:	Tehnična baza zadrug ni dovolj razvita
M. M.:	Državna intervencija v francoskem kmetijstvu
* * *	Enoletne izkušnje krajevnih odborov
B. Race:	»Industrija krogličnih ležajev v Beogradu« razpravlja o zaključnem računu
Dr. Bor. Petrović:	O organizaciji ambulantno polikliničnih ustanov
* * *	Problem oskrbe mest s kmetijskimi pridelki: Zgled Ljubljane
* * *	Novi ukrepi in predpisi
* * *	Aktivnost Centra za proučevanje dela
	Raziskovalno delo v ameriški industriji
L. Sekuloska:	»Industrijska demokracija« na Švedskem in Norveškem
Lj. Marković:	Politični tečaj — Strojna proizvodnja

NEKAJ AKTUALNIH NALOG KMETIJSTVA

reprodukcije. Za nadaljnje reprodukcije bodo zagotovile sredstva republike, okraji in kmetijske organizacije iz lastnih sredstev. Zvezna kmetijska zbornica mora torej skleniti pogodbe z ustreznimi zavodi, da bi jim zagotovila sredstva v ta namen. Izbrati mora najboljše organizacije, jih za to delo usposobiti itd. Tako bomo z dobrim delom in z manjšimi sredstvi dosegli večje uspehe.

Končno strokovnjaki razpravljajo o domači selekciji, pridelovanju in uvozu semena. Menimo, da je glavno to, da imamo seme, ki bo dalo dobre rezultate, ne pa to, ali bomo sejali domače ali uvoženo seme.

Uporaba umetnih gnojil

Od leta 1953 je uporaba umetnih gnojil porastla od okrog 110.000 na okrog 570.000 ton letos. Ni dvoma, da je to lep uspeh. Postavlja pa se vprašanje, ali smo s tem dosegli ustrezno povečanje proizvodnje v kmetijstvu in ali smo gnojila pravilno uporabljali, da bi dala največjo možno korist kmetovalcu in skupnosti? Na podlagi dosedanjih izkušenj lahko trdimo, da je tudi tu dosti slabosti in da nimamo dovolj izdelane in usposobljene službe, ki bi dajala navodila, katera gnojila najbolj ustrezajo posameznim kulturam in posameznim zemljiščem, pa da bi tako zagotovili pravilno uporabo teh sredstev. Zadruga, ki so glavni nosilci pospeševanja kmetijstva pri individualnih kmetih, bi morale razen tega, da preskrbijo kvalitetno seme in potrebne količine umetnih gnojil, tudi nabaviti od ustreznih zavodov, postaj in podobnih ustanov točne podatke za posamezne dele svojega okoliša. Dobro bi bilo, če bi se povsod, kjerkoli je to mogoče, dajali tudi za posamezne parcele točni »recepti«, kakšno kombinacijo umetnih gnojil je treba uporabiti za posamezno kulturo. No, to ni samo problem zadrug. V tem pogledu niso nič manjše obveznosti tudi tovarn in pa uvoznikov umetnih gnojil. Vsa mreža, ki se ukvarja s prometom z umetnimi gnojili, bi se morala usmeriti k temu, da bi dajala navodila za pravilno uporabo tega važnega sredstva. Povpraševanje po gnojilih smo že zelo dvignili, večamo tudi domačo proizvodnjo in uvoz, v perspektivi pa bomo potrošnje gnojil še za tri-

krat povečali. Ta služba ima torej danes poseben pomen in naše ustrezne gospodarske organizacije bi se morale bolj posvetiti njenemu razvoju in usposabljanju.

Naslednji problem v zvezi z umetnimi gnojili so regresii. Te dni je izšla odločba o novih regresih. Dvojni regresii so ukinjeni, pa torej tudi dvojne cene. Cene bodo nekoliko bolj ugodne od tistih, ki so veljale za kmetovalce, ki niso kontrahirali, pa tudi nekoliko večje od cen v kontrahiranju. Lahko rečemo, da so to cene, po katerih bo mogoče prodati razpoložljive količine. Po novem regresu so prodajne cene umetnih gnojil take, da zagotavljajo kmetovalcem visoko rentabilnost uporabe teh sredstev pri najmanjšem učinku. Če da na primer 1 kg

nomije potrebujemo okrog 3000 kombajnov. Naše možnosti pa niso take, da bi sedaj opustili delo s snopovezniki in mlatilnicami ter računali samo na kombajne.

Kar se tiče mehanizacije glavnih del, se stanje precej popravlja. Letos bo kmetijstvo dobilo 2700 traktorjev iz uvoza in 1200 iz domače proizvodnje. Licence, ki smo jih kupili, odpirajo perspektivo tipizacije traktorjev za potrebe kmetijstva. Traktorje bomo morali uvažati vse dotlej, dokler ne bo domača proizvodnja popolnoma osvojila proizvodnje za potrebe kmetijstva. Sredstva za uvoz so preskrbljena. Toda za nas je velik problem, ali so naše kmetijske organizacije usposobljene, da sprejmejo tako mehanizacijo in da jo pravilno izkoristijo. To se

Zito je dozorelo. Človekov trud je poplačan. — Slika: žetev na nepregledni ravnini Slavonije

umetnega gnojila samo 1 kg donosa pšenice, je razmerje naslednje: 1 kg umetnega gnojila bo stal povprečno 12 dinarjev, 1 kg pšenice pa bo po naših odkupnih cenah stal 25 dinarjev, na prostem trgu pa od 32 do 35 dinarjev (v žitornih krajih). V nežitornih krajih bo to razmerje za kmetovalca še bolj ugodno.

Mehanizacija kmetijstva

V mehanizaciji žetvenih in mlačvenih del smo malo napredovali, manj kakor pa so nam dopuščale razmere. Domača proizvodnja snopoveznikov, mlatilnic in kosilnih strojev dela s precej zmanjšano zmogljivostjo, medtem ko ročno žanjejo in mlatijo tudi v tistih krajih, kjer bi ta dela prav lahko mehanizirali. Zadrugne organizacije bi morale sklepati z industrijo konkretne pogodbe, da bi jim lahko za žetev in mlačev izdelala potrebne stroje. Poslovne zadrugne zveze bi lahko dosti bolj pospešile ali podprle zadruga pri hitrejši mehanizaciji žetve in mlačve. To je tem bolj važno, ker je sedaj v privatnem sektorju okrog 50 % zastarelih in za delo nesposobnih mlatilnih garnitur, s katerimi pa vendarle delajo, ker nimajo drugih.

Odkupili smo licenco za izdelavo kombajnov. Pospešili bomo osvajanje proizvodnje kombajnov za žito, toda ni treba pričakovati, da bomo s kombajni ta problem tako hitro rešili. Samo za državna kmetijska posestva in zadrugne eko-

pravi, ali so državna kmetijska posestva, kmečke obdelovalne zadruga, kmetijske zadruga, ali njihove zveze in združenja, organizirala usposabljanje kadrov za pravilno uporabo strojev, ali ustanavljajo potrebno mrežo servisnih delavnic za popravilo strojev, ali je zagotovljena preskrba z rezervnimi deli, gorivom, mazivom in vsem drugim, kar zahteva tak skok v mehanizacijo. Ravno reševanje teh problemov pa zelo počasi napreduje. Res je, da imamo zelo lepe primere, toda ti primeri so še maloštevilni.

Kakor vidimo, so tudi tu glavni problemi v službi mehanizacije. Toda ravno mehanizacija je tisti najvažnejši člen, ki bo vplival na družbene spremembe na vasi in na podružbljenje proizvodnje v kmetijstvu.

Za jesensko setev bomo imeli, kakor kaže, več strojev, več semen, več umetnih gnojil — z drugimi besedami boljše materialno bazo, kakor prejšnja leta. Naše kmetijske organizacije imajo več izkušenj in v zadnjih letih so zelo napredovale, zlasti zadruga. Toda, da bi jesenska setev popolnoma uspela, se moramo takoj usmeriti na reševanje vseh problemov, ki so v zvezi z njeno izvršitvijo.

Končno moramo pripomniti, da je potrebno ožje sodelovanje med kmetijskimi organizacijami in industrijo. S tem sodelovanjem bi lahko rešili mnoge probleme, ki doslej niso rešeni samo zato, ker ni bilo zadostne povezave.

UREDNIŠKI ODBOR »NAŠE SKUPNOSTI«

Nikola Balog, Tone Vratuša, Todor Vujasinović, Danilo Vuković, Dušan Vuković, Kiro Gligorov, Ašer Deleon, Milun Ivanović, Petar Ivičević, Jovan Janković, Jovan Marinović, Ljubisav Marković, Mitra Mitrović, Ante Novak, Vojin Popović, Janko Smole, Zdenko Has, Nikola Čobelić.

Predsednik uredniškega odbora:
Kiro Gligorov.

Glavni in odgovorni urednik:
Ljubisav Marković.

UREDNIŠKI ODBOR ZA SLOVENIJO:

Ivo Klemenčič, Vasja Kogej, Viktor Kotnik, Mile Smolinsky, Pavle Zaucer.

Predsednik uredniškega odbora za Slovenijo:
Pavle Zaucer.